

THÁI THUỘNG CẢM ỨNG THIÊN

Tập 42

Chủ giảng: Lão pháp sư Tịnh Không

Địa điểm: Tịnh tông Học hội Singapore

Thời gian: 29/06/1999

Viết dịch: Ban biên dịch Pháp Âm Tuyên Lưu

Chư vị đồng học, chào mọi người! Cảm Ứng Thiên Vựng Biên nói về chữ “trung”, trong chú giải tổng cộng có 43 điều, đại đa số đều là liệt kê sự tích tận trung của các ngành, các nghề trong nhiều đời để chúng ta làm tham khảo, cung cấp cho chúng ta học tập; người tu đạo, người học Phật cần phải tận trung như thế nào, tận hiếu như thế nào, đối với hai chữ “trung hiếu” phải có cách nhìn như thế nào, phần trước đã nói qua với quý vị rồi. Hai chữ này đều thuộc về hội ý, chúng ta từ trên phù hiệu này phải thể hội được nghĩa chân thật ở trong đó. Hình dáng của chữ “trung” này là “trung” và “tâm”, cũng chính là tâm khởi tác dụng phải giữ gìn trung đạo, nhà Phật nói trung đạo đệ nhất nghĩa đế, nhà Nho nói trung dung. Cho nên phải biết dùng trung, trong pháp thể gian chính là thánh hiền, trong Phật pháp chính là Phật Bồ-tát, thánh nhân thể gian và thánh nhân xuất thể gian biết dùng trung. Thánh nhân thể gian dùng trung là dùng cái tương tự với trung, nếu như chúng ta dùng Lục tức của Thiên Thai để nói thì đó là “tương tự tức trung”; đại thánh thể gian cũng có thể làm được “phản chứng tức trung”. Nhưng trong Phật pháp, chư Phật Bồ-tát như trong kinh Hoa Nghiêm nói về 41 giai vị Pháp thân Đại sĩ, có thể nói các ngài đã đạt đến “cứu cánh tức trung”. Từ lời nói này của tôi quý vị hãy thể hội ý nghĩa này, là trung đạo cứu cánh viên mãn. Trung thì không lệch, trung thì không cong.

Tại sao chúng ta nói chư Phật Bồ-tát dùng trung cứu cánh viên mãn hơn thánh nhân thể gian? Vì tâm của Phật Bồ-tát xác thực là tận hư không khắp pháp giới, đạo lý chân tướng sự thật này, thánh nhân thể gian chưa đạt đến. Thánh nhân thể gian là nói về thiên hạ, trên thực tế là chỉ cho trái đất này, lấy thiên hạ làm tâm, thật sự có thể yêu thương người thể gian. Nhưng tâm lượng của Phật Bồ-tát là khắp hư không pháp giới, bởi vì các ngài biết hư không pháp giới, tất cả chúng sanh là duy tâm sở hiện, hay nói cách khác chính là tướng phần của tâm. Tâm không có tướng, nhưng nó có thể hiện tướng, cho nên tướng là tướng phần của tâm. Đối với phàm phu, tướng phần cảm quan của sáu thức chúng ta hiện nay là duy thức sở hiện, chúng ta gọi duy thức sở hiện là vọng tướng, cho nên trong kinh

Kim Cang nói: “Phàm những gì có tướng đều là hư vọng.” Ngoài vọng tướng ra còn có chân tướng hay không? Phật nói có! Chân tướng là nhất chân pháp giới, thế giới Hoa Tạng là nhất chân pháp giới, thế giới Cực Lạc cũng là nhất chân pháp giới. Quý vị từ trong ngôn từ này có nghe ra ý nghĩa trong đó hay không? Nếu bạn thật sự nghe ra được thì bạn sẽ hiểu rõ thôi. Tướng không có chân, vọng; nói chân, nói vọng là Phật phương tiện nói, không phải chân thật nói. Tại sao không thể nói là chân, là vọng vậy? Bởi vì trong tâm tánh không có tướng thì làm sao có thể nói chân, làm sao có thể nói vọng? Nếu như bạn nhất tâm thì tướng hiện sẽ là nhất chân; nếu như bạn có hai tâm, ba ý thì tướng hiện sẽ là vọng tướng. Bạn có nghe rõ ràng hay không? Tướng là tâm hiện, là thức biến, cho nên nói tất cả hiện tượng từ tâm tướng sanh, đây là chân lý, là chân tướng sự thật.

Nếu như bạn thể hội được thì bạn sẽ khẳng định những gì mà Phật nói ở trong kinh là “y báo tùy theo chánh báo chuyển”. Chánh báo là gì? Chánh báo là tâm, y báo là cảnh giới, cảnh giới nhất định tùy theo tâm niệm mà chuyển biến, cho nên Phật Bồ-tát ở trong cảnh giới có thể làm chủ tể. Phàm phu không hiểu đạo lý này, cũng không biết chân tướng sự thật này, cho nên tâm bị cảnh chuyển. Nghe nói thế gian này có tai nạn thì lo sợ bất an, lo nghĩ mọi bề, tại sao vậy? Tâm tùy cảnh chuyển, vậy là không tự tại rồi, khổ không nói nên lời. Chư Phật Bồ-tát, bạn hỏi các ngài có tai nạn hay không? Không có! Tại sao không có vậy? Các ngài không những không có tâm bất thiện, mà cũng không có hai niệm, vĩnh viễn sống trong nhất tâm, cho nên cát hung họa phúc mà người thế gian chúng ta nói đến, các ngài đều không có, khổ - lạc - ưu - hỷ - xả mà người thế gian thọ nhận các ngài cũng không có, đây là biết dùng trung, đây chính là trung tâm. Người thế gian chúng ta nói tận trung, “tận trung” là gì? Trung đã dùng đến cực điểm, dùng được cứu cánh viên mãn gọi là tận trung. Thật sự làm trung đến cứu cánh viên mãn, hiểu cứu cánh viên mãn là trên quả địa Như Lai; Đẳng giác Bồ-tát còn có một phẩm vô minh chưa đoạn, trung hiểu của họ vẫn thiếu một phần, vẫn chưa làm đến cứu cánh viên mãn, đây là Phật pháp nói về trung hiểu có chỗ khác biệt với thế pháp.

Thế nhưng cách nói này cao, sợ là chúng ta không làm được. Không làm được cũng phải làm, học Phật, nhất định phải học tập theo Phật Bồ-tát. Bắt đầu học từ đâu vậy? Phải bắt đầu từ mở rộng tâm lượng. Nhà Phật thường nói: “Tâm bao thái hư, lượng chu sa giới”, quý vị phải biết hai câu, tám chữ này là nói chân tâm của chúng ta, là bản phận của chính chúng ta, chân tâm của chúng ta vốn dĩ chính là hình dáng này. Hiện nay, tâm lượng này vì sao lại biến thành nhỏ như

vậy, nhỏ đến mức chỉ biết tự tư tự lợi, cho nên mới có tai nạn. Làm sao tránh được tai nạn đây? Mở rộng tâm lượng là phương pháp tốt nhất, phương pháp có hiệu quả nhất. Phải phát tâm phục vụ cho tất cả chúng sanh trong hư không pháp giới, đây chính là câu thứ nhất trong tứ hoằng thệ nguyện: “Chúng sanh vô biên thệ nguyện độ.” Câu nói này, dùng cách nói hiện nay để nói, chính là phục vụ cho tất cả chúng sanh trong hư không pháp giới; nhà Phật nói về “độ” chính là ý nghĩa phục vụ. Không chỉ là phục vụ cho nhân dân, phục vụ cho nhân dân thì chỉ là một pháp giới trong mười pháp giới, pháp giới người; ngoài pháp giới người ra còn có chín pháp giới, tất cả chúng sanh thì bao gồm cả mười pháp giới, không sót một pháp giới nào. Phục vụ cho tất cả chúng sanh, tâm này mới là tâm Bồ-đề chân thật, cho nên hơn hẳn thánh nhân của thế gian, đạo lý là ở chỗ này.

Chúng ta có phát tâm này hay không? Có phải ở trong đời sống thường ngày, khởi tâm động niệm đều là phục vụ cho người khác hay không? Thường xuyên giữ tâm này thì chính là có đức, phần trước đã giảng qua với quý vị về “tích lũy công đức”. Chúng ta cũng rất muốn học Phật Bồ-tát mà không thể học được. Chúng ta thật sự có muốn học Phật Bồ-tát hay không? Nếu như thật sự muốn học thì phải tìm cho ra nguyên nhân của việc không học được, tại vì sao không học được? Tại vì sao Thanh văn, Duyên giác, Bồ-tát học được, tại sao họ học được, tại sao ta không học được? Bạn tìm ra được nguyên nhân, trừ sạch hết nguyên nhân thì trên đường Bồ-đề chẳng phải không còn chướng ngại rồi hay sao? Bạn cũng sẽ học được, cũng sẽ học giống họ. Thành tích tu học cũng nhất định là bắt đầu từ quán hạnh, tương tự, phần chứng, đến cứu cánh viên mãn, đây là thành tích của chúng ta, không ngừng nâng cao hướng thượng. Chướng ngại của chúng ta là gì? Chướng ngại chính là tự tư tự lợi, chỉ cần đem ý niệm tự tư tự lợi buông xuống thì bạn cũng không khác gì so với Bồ-tát, bạn học được rồi, bạn cũng biết học rất giống. Cho nên, tự tư tự lợi là chướng ngại lớn nhất trên đường Bồ-đề, nhất định phải giác ngộ.

Ý niệm tự tư tự lợi, hành vi tự tư tự lợi, lợi ích mà chúng ta có được là quá ít, quá ít, thật sự là không đáng kể. Có thể đem loại ý nghĩ này bỏ đi thì lợi ích mà bạn có được là vô lượng vô biên; hoàn cảnh mà bạn hưởng thụ là thế giới Hoa Tạng, là thế giới Cực Lạc. Tại sao lại tham luyến ngũ trần ác thế mà không chịu xả bỏ? Mang cái danh đẹp là độ chúng sanh, đây là đại từ đại bi rồi, nhưng kỳ thực bạn đã làm được chưa? Chư Phật Bồ-tát thị hiện ở nhân gian, thị hiện trong lục đạo, thực ra nơi các ngài trụ là nhất chân pháp giới. Chúng ta thấy các ngài sống ở trong lục đạo, nhưng trên thực tế là sống ở nhất chân pháp giới, tại sao

vậy? Vì các ngài ở trong lục đạo nhưng mảy trần không nhiễm, thanh tịnh, tự tại, thị hiện tám gương tốt nhất cho phàm phu lục đạo, đó mới là thật sự lợi ích chúng sanh, chân thật đang độ chúng sanh. Không có trí tuệ, không có đức năng, không biết quán cơ, mang cái danh đẹp là độ chúng sanh nhưng trên thực tế đều đang tạo nghiệp, tạo nghiệp thì đâu có lý nào không đọa lạc? Cho dù tham được mấy mươi năm hưởng thụ vật chất, danh văn lợi dưỡng, nhưng hậu quả thì không thể tưởng tượng.

Chúng ta nhất định phải hiểu rõ sanh mạng là vĩnh hằng, tuyệt đối không phải chết rồi thì hết, chết rồi mà hết thì sự việc này dễ làm. Tôi thường nói, chết rồi thì khủng khiếp, đây là nói lời thật với bạn. Người học Phật biết được “không có sanh tử”, sanh tử là sự việc gì vậy? Là sự chuyển đổi không gian và thời gian sống của chúng ta. Hiện nay nhà khoa học đã chứng thực, thế gian này có vô số chiều, đây là nhà khoa học chứng minh. Thật sự có thể khẳng định chỉ ít có mười một loại chiều không gian khác nhau, cái gọi là không gian ba chiều, không gian bốn chiều, không gian năm chiều đến không gian mười một chiều, cũng gọi là không gian mười một độ, đây là điều đã được chứng thực. Trên lý luận mà nói, chiều không gian là vô hạn, cách nói này tương đồng với điều mà nhà Phật chúng ta nói. Nhà Phật không nói chiều không gian, nhà Phật nói pháp giới, pháp giới là vô lượng vô biên, mười pháp giới là loại lớn. Đại sư Thiên Thai nói trong mỗi một pháp giới lại có mười pháp giới, cho nên thành ra một trăm pháp giới, tông Thiên Thai nói “bách giới thiên như”. Trong một trăm pháp giới này, mỗi một pháp giới lại có một trăm pháp giới, trùng trùng vô tận, điều này cùng với nhà khoa học nói chiều không gian vô hạn là ý nghĩa hoàn toàn tương đồng. Nhà khoa học vẫn chưa thể hoàn toàn chứng thực, còn nhà Phật thì hoàn toàn khẳng định.

Cho nên, sanh tử chỉ là thay đổi chiều không gian sống của chúng ta, nếu bạn hiểu rõ đạo lý này, hiểu rõ sự thật này thì bạn sẽ không sợ hãi đối với sanh tử, chỉ là thay đổi hoàn cảnh sống mà thôi, bạn sẽ rất tự tại, bạn sẽ không sợ hãi. Nhưng mà sự thay đổi chiều không gian có khi thay đổi rất tốt, có khi thay đổi còn kém xa so với đời sống hiện nay, bạn không thể không biết. Người có tu hành, người có tu dưỡng, người tâm thiện thì càng chuyển càng tốt. Người thế gian chúng ta thường nói đời sau sanh về cõi trời, thoát khỏi thân người, đã sanh về cõi trời, vậy thì đã chuyển tốt, người thế gian đối với cõi trời thì mơ hồ mong lung. Nhà Phật biết rõ ràng, trời có 28 tầng trời: Dục giới có sáu tầng trời, Sắc giới có mười tám tầng trời, Vô Sắc giới có bốn tầng trời, bạn chuyển đến tầng trời nào? Cái này vẫn ở trong tam giới. Ngoài tam giới còn có Thanh văn, Duyên giác,

Bồ-tát, Phật, càng chuyển càng thù thắng. Nếu như bạn tham sống sợ chết, bạn sợ hãi đối với cái chết thì việc này phiền phức, cái chuyển này càng chuyển càng tệ, bạn sẽ chuyển đến đường súc sanh, chuyển đến đường ngạ quỷ; nếu như tạo nghiệp ác rất nặng thì sẽ chuyển đến đường địa ngục. Cho nên không có sanh tử là lời thật, chỉ là chuyển đổi không gian và thời gian sống.

Trong kinh luận, những đạo lý chân tướng sự thật này Phật đã nói quá nhiều, quá nhiều rồi, chúng ta phải lắng lòng mà thể hội, phải hết lòng nỗ lực, hy vọng có thể đạt được một chuyển biến tự tại. Chư Phật Bồ-tát không có ai không được đại tự tại, các ngài tự tại thế nào? Quý vị đều đọc qua phẩm Phổ Môn, đều biết Quán Thế Âm Bồ-tát có ba mươi hai ứng thân, ba mươi hai ứng thân chính là đại tự tại, ba mươi hai loại ứng thân, tùy loại hóa thân, tùy cơ thị hiện, sự chuyển biến này bản thân đã làm chủ được, đây là được đại tự tại. Chúng ta ngày nay chuyển biến là bản thân không thể làm chủ, ai làm chủ vậy? Nghiệp lực làm chủ. Đây là sự thật, phàm phu trong lục đạo là tùy nghiệp lưu chuyển, chúng ta khởi tâm động niệm đều là tạo nghiệp. Tạo nghiệp thiện thì được quả báo thiện, thọ thân ba đường thiện thì chuyển đến ba đường thiện; tạo nghiệp ác liền chuyển đến ba đường ác, chuyển biến không tự tại. Chư Phật Bồ-tát tại vì sao chuyển biến tự tại? Nói lời chân thật là tận trung tận hiếu. Bạn đem hai chữ “trung hiếu” này thấy rõ ràng, thấy tường tận rồi, ngàn kinh muôn luận của chư Phật Bồ-tát chính là giảng hai chữ này, giảng được vô cùng viên mãn, triệt để cứu cánh. Nếu quý vị muốn hai chữ này nói được rõ ràng tường tận thì đó chính là bộ Đại tạng kinh, đều là nói về hai chữ này.